

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. X. De Vocatione ad obtinendum & reparandum statum gratiæ
peccatores iustificantis, & admirandis, quæ in se continet, commodis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

fuis eundem confitentur: mala euitantes, bona verò propter eius amorem perficientes. Ac propterea S. Thomas fidei effectus reducit ad duos, timorem scilicet Dei, & cordis puritatem. Ille enim & ad timorē, & ad reuerentiam diuinæ Maiestatis nos inducit; & absterrret ab offensione eius bonitatis, ne in eius Iustitiæ manus incidamus. Eadem quoque fides (vt sanctus Petrus dixit) *purificat corda*, reiiciendo ab eis affectiones terrenas, quibus maculantur; eleuando verò illa ad rerum cœlestium amorem, quo purificantur & nobilitantur. Et hic modus fidei profitendæ est maximè necessarius; quo virtus huius arboris non solum ex foliis, sed multò ampliùs ex huiusmodi fructibus deprehenditur: sine quibus (vt ait sanctus Iacobus) *Fides mortua est in semetipsa*: quemadmodum verè est mortua in illis Christianis, qui ob lethale aliquot peccatum, gratiæ & charitatis vitam amiserunt. Ex quo prouenit necessitas uocationis ad hanc vitam reparandam, de qua in sequentibus capitibus agetur.

2. 2. q. 7. a.

1. q. 2.

1. Act. 15. 9.

1. Iaco. 2. 17.

CAPVT X.

DE VOCATIONE AD OBTINENDVM ET RE-
parandum statum gratiæ peccatores iustificantis, & ad miran-
dis que in se continet commodis.

CVM præclara omnia, quæ de Ecclesia Fideque Catholica sunt dicta, ed tendant, vt Christiani, Iusti sint ac Dei amici: nulla est gloriosior, maiorisque momenti Vocatio, illa, quæ immediatè eos permouet, ad hanc gratiam, & cum Deo amicitiam procreandam. Et quoniam eius præstantia nulla alia via commodius intelligi potest, quàm si præclarissima bona, quæ in se continet, aperiantur: aduertendum est, quod (quemadmodum S. Augustinus dixit) quamuis creare cœlum & terram opus fuerit grande; maius tamen sit, ex peccatore facere Iustum. Nam creationi nulla creatura resistit; Vocationi autem ad iustificationem potest resistere peccator, cuius voluntatem solus Deus mutare potest; & efficere, vt non resistat, sed acquiescat: & tunc (vt ait S. Thomas) eleuat illum ad bonum quoddam supernaturale, quod sine vlla comparatione superat quicquid est cœlum & terra. Ex quo vterque hic Sanctus Doctor inferunt: quamuis gloria, quæ Iustis in cœlo redditur, sit maius bonum, quàm gratia, quæ peccatoribus datur in terra; hæc tamen hanc præ illa præstantiam habet, quòd in ea mirificè splendeat diuina misericordia, &

Tract. 72. in
Iohannem.

2. 2. q. 113. a. 9.

Tom. 1.

L

immenta

immentia eius Charitas, qua suos diligit inimicos, benefacit ingratis, offerens gratiam Vocationis & Iustificationis ijs, qui eius erant indigni.

2. Pet. 1. 4

1. Pet. 2. 9

Quis autem referre poterit bonorum immensitatem, quæ in hac gratia continentur? a per qua (vt S. Petrus ait) efficiamur diuina consortes nature, & b sumus genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis Dei, & Christi regnum, maximaq; & pretiosa eius promissa obtinemus. Quod si scire velis, quam illa sint pretiosa, perpende bene hæc tria, in quibus reliqua continentur: quorum præstantiam & excellentiam DEVS solus comprehendit, eiusque solo lumine potest manifestari.

§. 1. Dignitas FILIORVM DEI.

1. Ioan. 3. 1

b Ioan. 13.

23. & c. 21.

20.

c 1. Ioan. 4.

16.

d Ioan. 3. 6

PRIMA dignitas & excellentia, quam nobis confert gratia DEI, est excellentissima illa adoptio, de qua admirans S. Ioannes ait: a videte qualem Charitatem dedit nobis Pater, vt FILII Dei nominemur & simus! O Apосто! Sancte, qui tanquam Aquila ad Patris æterni sinum ascendisti, & b super pectus eius in Cena recubasti: aperi nobis dignitatis huius magnitudinem, quemadmodum eam ibi agnouisti: nisi enim tuos oculos habeamus; non poterimus videre quod iubes, vt videamus. Quamuis tua verba hanc magnitudinem & excellentiam valde nobis illustræt, cum eam CHARITATIS nomine, quod proprium est nomen DEI, appellasti: tu enim ipse dixisti, quod c DEVS sit CHARITAS. Quid autem hoc tibi vult, nisi cum nomine FILIORVM, simul venire infinitam Patris Charitatem, ad habitandum cum eis, & communicandum creatæ Charitatis donum, ad similitudinem increatæ eius charitatis, cum stupendis ab ea proueniens effectibus? hæc enim dignitas FILIORVM DEI non est nomen tantum, & titulus; sed res ipsa cum omnibus excellentijs ac priuilegijs, quibus gloriosè ad eum nomen est dignum: vt verè ac realiter excellentias participant diuinæ naturæ, gratiasque, virtutes, ac dona, quæ talis Patris filijs iurè conueniunt: idque viua ad eum similitudine, vt Christus ipse Dominus Nicodemo dixerit: d quod natum est ex carne, caro est: & quod natum est ex spiritu, spiritus est. quasi dixerit, quemadmodum, quod per carnalem generationem ex homine nascitur, homo est; ita, quod per spirituales generationem à DEO nascitur est DEVS: non æqualitate naturæ, sed stupenda viuaque similitudine, qualem vitæ rationem accipit, vt diuinæ potius appareat, quam humanæ; magisq; vita spiritus, quam carnis. Ad ipsius enim Dei honorem, & excellentiam pertinet, vt filios generaturus illos faciat perfectissimos, patriq; suo simillimos, quo ad potest creatura sui creatoris similitudinem habere.

Quod si excellentias nosse velis, quæ eam dignitatem comitantur: audiorum summam, quam CHRISTVS D. N. in parabola filij prodigi

aperuit

aperuit. Qui cœlesti lumine illustratus, tantam dignitatis filij opinionem concepit, vt indignum se iudicauerit etiam eius nomine, dicens: *etiam si dignus vocari filius tuus; sed satis magnum in me conferes beneficium, si me feceris tanquam vnum de mercenariis tuis.* Nam qui nature bona ad eum prodigè consumpsit, nō meretur præstantissima gratiæ dona recipere. Sed multò amplius Pater ipse aperuit suam de hac dignitate opinionem, & æstimationem: qui tantam ostendit lætitiã & exultationem, cum eam filio communicauit. Quamuis enim *f. D. E. V. S. latetur* (vt ait David *in omnibus operibus suis*); multò tamen amplius, quando illa sunt excellentia: quale hoc est, cum filius aliquis recens ei nascitur; aut aliquem ipse resuscitat. Quemadmodum Reges & Principes, cum filius ipsis nascitur, magna dant signa lætitiæ, instituendis conuiujs, adhibendis Musicis, alijsque aulicis oblectationibus; vt aula toti & regno ipsi magnum ex eo proueniat solatium: hoc enim etiam in cœlo fieri asseruit ipsemet noster Saluator, dicens: *g. dico vobis, quod gaudium erit in cœlo coram Angelis DEI super vno peccatore penitentiam agente: cō quod natus sit DEO recens filius, aut, qui mortuus erat, reuixit.* Quid autem mirum, si Angeli latentur cum videant ipsummet Omnipotentem DEVM infinitæ suæ quasi Maiestatis oblitum festinanter ad talem filium accurrere, & *cadere super collum eius*, eoque se ipsum demittere vt eum osculetur: hoc signo ostendens, quantum illum amet, & quod sibi Charitatis vnitione coniungat, magnam sentiens voluptatem, quod illum in filium suscipiat. Accurrit DEVS (ait Sanctus Ambrosius) ob desiderium iustificandi peccatorem, quem vocat: nē quis redire volentem impediatur, & quasi quodam patrij amoris affectu, supra collum cadit, vt iacentem erigat; & oneratum peccatis, atque in terrena deflexum reflectat ad cœlum. Brachia extendit, vt recipiat errabundum; strictè complectitur, nē iterum elabatur; os ori coniungit. vt splendor gratiæque faciei DEI, faciei hominis imprimitur: qua maneat homo totus splendidus. Quid autem de stola pretiosoque amictu dicemus, qui datur, vt ita se ornent, quemadmodum decet ad nobilem parentis filium: siquidem potentes parentes honori sibi tribuunt, filios suos optimis vestibus ornatos incedere. *h. cito, inquit, proferte stolam primam, & induite illum; & date annulum in manu eius, & calceamenta in pedibus eius.* Stola prima vestis est pretiosissima primæ gratiæ, quæ propria est filiorum DEI, & operit illorum nuditatem, manetque anima pulcherrima & gratiosissima. PRIMA est eò quod sit cæteris præstantior, per quam discernitur à filijs Dæmonis; accipitque inuestituram filiorum DEI viui cuius opera sunt semper perfecta. ideoque cum hac prima stola dat etiam secundam, & tertiam, & reliquas supernaturalium

e Luc. 15. 19.
21.

Epist. 103. 34

g Luc. 15. 7.
10.Lib. 7. in
Lucam c. 15
in 3. Tom.

h Luc. 15. 22

In 15 c. Luc.
c. 5. Rom. 6.
S. Amb. sup

virtutum vestes, quæ cum illa coniunctæ esse solent: quò eius filius ita splendide sit vestitus & ornatus, vt nihil illi desit. Ne verò huiusmodi virtutes sint otiosæ, datur in manu eius annulus, in quo est signaculum: quod (vt ait Beda) est ipsa virtus Fidei, certumque pignus, quod sit daturus omnia auxilia necessaria ad bona opera, ad quæ virtutes inclinant, exercenda. Nec tamen mysterio vacat, quòd annulus non in designatum digitum inseratur, sed datur in manum: significat enim, quemadmodum qui annulum in manu habet, potest illum modò in vnum digitum, modò in alterum pro libitu inserere: ita cœleste auxilium non dari ad vnam solum facultatem, siue potestiam; aut ad solum aliquod opus: sed ad omnia quæ iustus præstare voluerit. Datur intellectui, vt fide credat, prudentia gubernet, & sapientia contempletur; Datur Voluntati, vt Charitate diligit, Spe confidat, obedientia pareat, Iustitia reddat quod debet. Quare nunquam ex parte DEI deerit auxilium, quoties Iustus illo vti voluerit. Datur etiam calceamentum pedibus, ne defœdentur aut lædantur, si nudi incedant: recipit enim in se, dirigere ac moderari affectus, qui impellunt ad terrena; tribuens ad id virtutes, quarum munus est frœnare passiones.

4.

i Luc. 15. 23

S. Amb. sup.
S. Chrysof.
Hom. de
Patre &
duobus filiis
Tomo . . .
S. August. de
2. de q. 2. c.
aug. ius c.

33.

5.

Quæ verò utilitas erit, si filius vestibus satis ornatus incedat, nisi ordinaria etiam habeat alimenta? Quis verò hæc illi dabit nisi Pater, ad quem spectat & victum & amictum filio tribuere? *Adducite* inquit, *vitulum saginatum, & occidite; & manducemus, & epulemur: quia hic filius meus mortuus erat, & reuixit: perierat, & inuentus est.* Vitulum saginatum dicunt SS. Patres esse corpus Iesu Christi Redemptoris nostri in ara crucis immolatum; quod & nunc in ara sacra immolatur, vt sit ordinarius filiorum DEI cibus, licet panis accidentibus velatus. Propterea enim appellatur panis filiorum, à cœlesti nostro Patre filiis suis concessus, vt alantur, pinguescant, & roborentur. Sed quoniam DEVS D. N. non est semper suis sacramentis alligatus: saginatus etiam vitulus significat cœlestium deliciarum abundantiam, quam illis tribuit filius, qui eius amore omnibus sensuum voluptatibus renuntiant.

Ne e minus deprehenditur quanti magnus iste Pater filios suos faciat, cum hæc omnia iubet fieri per seruos suos. Pauperes enim, hominesq; cōtines, cum fami sunt, ipsi metese induunt, mensam sternunt, & escas apponunt: Principes a. ac nobiles, seruos habent, qui hæc officia præstent: quibus etiam vulgares valetudinarii, & valde debiles hoc subsidio indigeant. Hunc ergò in modum cœlestis noster Pater videns hinc extremam hominū debilitatem, quos vult in filios accipere; inde verò volens, nobilitatē, quam illis tribuit, innotescere: statuit præcipuos aulae suæ seruos, Angelos scilicet custodes, Ecclesiæq; Sacerdotes in his omnibus illis ministrare: per eos enim colā, annulū, calceamenta, & vitulū iubet offerri. Ne verò moras in suo mi-

niste-

nisterio trahant, ipsemet Princeps illos vrget, dicens: *cu o proferte sola, & induite illum: ne forte frigeat; & nec ad momentũ quidem nudus maneat, quẽ ego in filium accipio.* Huiusmodi enim animæ vestes, non exuuntur quotidie, & induuntur quemadmodum corporis: sed semper indutæ esse debent, sub pœna amittendi filiorum dignitatem: quamvis meritò quotidie essent renouandæ ac perficiendæ donec gloriæ vestis accedat.

Hæc vltima est filiorum Dei excellentia, quos Pater sub sua paterna prouidentia accipit, vt alat, gubernet, & in statu collocet: donec ad æternam felicitatem perueniant. Nam, vt ait Apostolus: *k si sumus filii, etiam hæredes erimus: & non cuiuscunque hæredes sed hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi:* qui frater noster est natu maior, & Patris cœlestis primogenitus: qui nos hæreditatis sue participes facit, communicans nobis immensam gloriæ suæ bona.

OMNIBVS his excellentijs finem imponit extrema eius vilitas, cui illa tribuuntur: dantur enim homini prodigo, qui *l deuorauit substantiam suam cum meretricibus;* factusque est demonis mancipiũ, porcorum custos; imò ipsis porcis despectior: quia cum cuperet *implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant, nemo tamen illi dabat.* O altitudo Charitatis Dei, quã te clarè manifestas, dum viles aded abiectosque homines recipis in filios! ô Pater misericordiarum! quas tibi reddemus gratias propter plurimas, quæ in hac sola continentur: qua filios iræ: filios facis gratiæ tuæ! & filios Demonis, filios Dei! visque Pater esse eorum, qui Patrem habebant Sathanam; & pretiosis aded vestibus eos exornas, qui vix laceris induebantur; & saginatis huiusmodi vitulis eis indulges, qui porcorum escas comedere cupiebant: ac denique ad cœlestem hæreditatem eos admittis, qui iam erãt ad inferna condemnati. Agnosce ô Christiane, tuæ vocationis sublimitatem: quate (vt ait Apostolus) *m vocauit DEVS in societatem filii eius IESVS Christus D. N.* ita vt societatem cum ipso habeas in nomine filij, vt possis Deum ipsum vocare Patrem; & in participatione diuitiarum gratiæ; & hæreditatis gloriæ. Quod si culpa tua insigni hac dignitate cares, da quicquid habes viliam obtineas: & si iam habes, etiam da omnia, vt eam conserues: nec te amplius ad serui spiritũ & conditionẽ abijcias, qui, vt sis filius, es vocatus.

§. 11. *Spiritalis* DESPONSATIO.

SED vterius adhuc pergit Vocationis & Iustificationis peccatorum sublimitas & præstantia: ad aliam enim eos extollit dignitatem aded excellam; vt lingua vel in ea proferenda, & cor in cogitanda contrahatur. Quis enim assequi id posset, quòd anima eousque ascendat, vt ipsiusmet Dei Sponsa efficiatur, easque diuitias & ornamenta obtineat, quæ tanti Regis Sponsam decent? ipse tamen ait: *a Sponsa bo te mihi in sempiternum: &*

6.

k Rom 8.

17.

Luk. 15. 30.

Abyssus
misericordia
Dei.

1. Cor. 1.

9.

a Osa. 2. 19.
Tres excellen-
tia despon-
sationis

1.
Perpetuitatis.

2.
Sanctitatis

3.
Fidelitatis.

b Eze. 16.
8.

c Eccles. 3. 1.
8.

sponsabo te mihi in iustitia, & in iudicio, & in misericordia, & in miserationibus & sponsabo te mihi in fide: & scies quia ego Dominus. Ter ait, sponsabo te mihi: ut significet tres diuinae huius desponsationis excellentias. *Primam*, PERPETUITATIS, quod ad DEVM attinet: qui nunquam repellit animam, quam semel in Sponsam accepit: nisi ipsa ab hac desponsatione deficiat: *Secunda* est excellentia SANCTITATIS: non enim carnis sed spiritus desponsatio est: quae iustitiae innititur, & ipsam sponsam iustificans, sanctam reddit ac puram: & in iudicio sententiam pro ea dicit contra hostes, a quibus tyrannice captiua tenebatur: *Et in misericordia & miserationibus* eandem replet omni genere bonorum, quae a sola misericordia & charitate, eam in sponsam accipientis, proueniunt. *Tertia* excellentia est FIDELITATIS: quia desponsatio ipsa innititur viuae fidei magnalium, & misericordiarum eius sponsi; certaeque spei, quod ille sit quicquid promisit implenturus. Ex quo talis oritur familiaritas & consuetudo, inter vtrumque talia amoris dona: ut ipsa experientia intelligat, videat, ac sentiat: me esse Dominum, qui ardentem ad eum meas diligam Sponsas: & sic velim ac possim eas exornare, atque ditare.

QVOD si ipsum ad eum suauem ac beneuolum modum cognoscere velis, quo diuina vocatio hanc perficiat desponsationem: audi, quid idem Dominus ciuitati Ierusalem in huius desponsationis figura dixerit, postquam plurimas, quas ex se ipsa habebat, miseras, & sanguinem peccatorum, in quibus cum periculo pereundi iacebat, retulisset: Nam non satis sibi esse existimans Sponsus, eam ex tanto periculo educere, dixit ei: *b transiui per te, & vidi te: & ecce tempus tuum, tempus amantium, & expandi amictum meum super te, & operui ignominiam tuam: & iuravi tibi; & ingressus sum pactum tecum, & facta es mihi.* Perpende, mi frater, dulcium illorum verborum arcana, ecce *tempus tuum, tempus amantium*, quasi diceret: vidi peruenisse iam tempus tuum, quod est tempus iucunditatis se mutuo amantium. O tempus felicissimum, in quo DEVS aspicit te, ut vocet: & accedit ad te, ut iustificet! tempus propterea vere tuum, decretum, & a misericordia diuina statutum in remedium tuarum miserationum; in leuamen tuorum laborum: & in quo infinitis bonis sis replenda. *Omnia* (inquit Ecclesiastes) *tempus habent. tempus belli, & tempus pacis; tempus dilectionis, & tempus odii; tempus amplexandi, & tempus longe fieri ab amplexibus.* Totum illud tempus, quo anima tua lethali aliquo peccato infecta iacet, est *tempus belli*: pugnat enim cum ipso Deo, & tua conscientia: Idemque est *tempus odii*: quia eius creator illam odit, & omnes operarios iniquitatis. Est denique *tempus longe fieri ab amplexibus*: quia indigna est studio & fauore sponsi, quo iusti fruantur: quando autem audit anima vocacionem diuinam; & gratiam Iusti-

ficatio-

ficationis acceptat; tempora mutantur, & incipit tempus *pactis*, tempus *dilectionis*, & *amplexuum*: inquit enim DEVS pacem cum illa; amat *tanquam filiam*, & *tanquam Sponsam* dulciter ac iucundè amplectitur. Hoc *tempus est amantium*: Vterque enim amans, DEVS & Anima, mutui amoris sibi signa præbent: Illa enim à Deo præuenta, illum incipit ex toto corde diligere; dolens de sua vita malè transacta; DEVS verò nouo amoris genere diligere eam incipit, in sponsam eam accipiens: ideòque ait, aduenit tempus à mea providentiâ statutum, quo dārem tibi Sponsam, qui te amaret, fauoreque prosequeretur. *Expandi amictum meum super te*, sub mea scilicet protectione te accipiens, meque in tuū amantem, protectorem, verumq; Sponsam offerens. Et vt certa sis ac sēcura, quòd te nunquam deseram, nisi tu prior me deseras, *iuravi tibi per memet ipsū*; & *ingressus sum pactū tecum*, quo tu te obligasti ad legem meam custodiendam; voluntatem meam implendam, & fidelitatem mihi in rebus omnibus seruandam, nullumque amorē mihi contrarium admittendum: & ego me obstrinxi ad prospiciendum tuis commodis, & fideliter explendum quod promisi: & *hic facta es mihi*, manesque mea, vera ac legitima sponsa, fide viua mihi coniuncta; factaque per Charitatem vnus spiritus cum meo. O Rex gloriæ, quid aggredieris? attende, quam accipias in sponsam, ne à tua nobilitate degeneres. Cur vis *Æthiopiæ* huic turpi & obscenæ coniungi, quæ Sathanæ fuit mancipium? cuius Parentes proditores, & ipsa quoque proditrix est? Attende Domine, ne murmurent homines contra te, quemadmodum *d loquebantur contra Moysen propter uxorem eius Æthiopiā*, cui similem tu accipis. O ignis amoris æterni, qui nunquam cessas flammam emittere, vt quantum nos diligas manifestes! o anima mea, si excelsum hoc beneficium agnosceres, quo te Deus insanam accipit! eius quidem es, quia te creauit; & eius es, quia te redemit: sed nunc eius es, quia te accipit in Filiam, Sororem, & sponsam. Agnosce ergò hanc dignitatem, ad quam te vocat: amplectere illam, gratamque te ei ostende, nec vnquam ab ea degeneres.

SED quis referre poterit bonorū præstantiā, quæ cœlestis hic Sponsus animam tradit, vt digna sit eius Sponsa? Audi, quæ ipsemet Dominus sub iucundissimis similitudinibus refert. *Lauite* (inquit) *aqua* poenitentiæ & lacrymarū; & *emundauit sanguinem tuum* ex te, tua scilicet peccata; *unxit te oleo* lætitiæ ac deuotionis; & *vestiuit te discoloribus*, varijs scilicet virtutibus; & *calceauit te* *Tribuno* cœlestiū affectuū; & *cinxit te* *byss*, castitati; & *induit te subtilibus*, intelligentiā spiritualium ac subtilium rerū; & *dedit armillas* fortitudinis in manibus tuis, & *torquem circa collū tuam*, demillam scilicet subiectionem legi meæ; & *circulos obedientiæ auribus tuis*, & *coronam decoris* & perseuerantiæ in *capite tuo*; & ornata es spiritualibus diuitijs, donisque Spiritus Sancti,

comedisti

1 Num.

(2.1.)

2.

e Rom. 14.
17.

comediſti ſimilam pretioſi mei corporis, & mel conſolationu diuinarum: ac de omnibus ad tuas delicias, quietemque tuam ſpectantibus tibi proſpexi: & & decora facta es uehementer nimis, & profeciſti in regnum, egregiã dignitatem accepisti: Regis enim ſponſam, Reginam eſſe neceſſe eſt; regnumque eius etiam eſſe debet: ſiquidem inter Sponſos non fit donorum partitiõ: & quod eſt alterius ad alterum quoque ſpectat. e Regnum meum, quod eſt iuſtitia & pax & gaudium in Spiritu S. intra te poſui, vt mecum regnes; meis fruẽs bonis, quæ tua eſſe volo. Gratias tibi Rex cæli liberaliſſime, ob dona viliſſimæ huic terræ creaturæ collata, falices, qui cœleſtem tuam audiunt vocationem, per quam eos ad ſublimem aded dignitatem exaltas?

§. 3. Dignitas DEVM ſecum habendi.

ſiuxta illud
Apoſtoli.
f Rom. 1.5.
Ioan. 14.17.
g 23.

h Deu. 10.9.
i Pſa. 144.1.
o 117.28.
Serm. de
Aſcenſ. Do-
mini.
k Luc. 15. 31.

Homil. de
Paſca &
duobus filiis
come 2.

l Job. 14.

NE C D V M tamen ſiſtit immenſa magni noſtri Dei ac Domini Charitas; ſed, præter dona prædicta Sponſa ſua collata, donum aliud ſupra omne donum addit, ſeipſum ſcilicet. dat enim illi, vt dicebamus, verè ac realiter ipſum fontem viuum charitatis, perſonam ſcilicet Spiritus S. iuxta illud Apoſtoli: f *Charitas Dei diffuſa eſt in cordibus noſtris per Spiritum ſanctum, qui datus eſt nobis; qui cum Patre & Filio venit ad animã, & g manſionem apud eam facit. aded enim dulcis ac beneuolus Sponſus nõ vult a ſua Sponſa abeſſe; ſed ſemper illi aſſiſtere, eam gubernando, & in ſuis omnibus actionibus adiuuando. Et quemadmodum Deus animam accipit in ſua, ita anima Deum accipit in ſua: quia h ipſe Dominus poſſeſſio eius eſt, hæreditas, & totum eius bonum: poteſtque cum Dauid dicere: i *exaltabo te DEVS meus Rex, DEVS eſt meus, & eſt Rex meus. Quod ſi DEVS eſt tuus, (ait Sanct, Cyprianus) quid ampliùs vis? ſi ille poſſeſſio tua eſt, quid quæris ampliùs? nam ſi DEVS eſt tuus, tuum eſt quicquid ille habet: & ipſe tibi dicet: k *omnia mea tua ſunt: virtutes meæ ſunt tuæ; dona mea, diuitiæ meæ, & cæli mei, tui ſunt: in me enim ſolo habes omnia in tuum commodum. Quo itaque altiùs poteſt animæ tuæ dignitas & excellentia aſcendere, quam vt ſit domus Dei viui, habitatio Patris æterni, & Filij eius vnigenæ, templum viuum Spiritus ſancti, & Sponſi cœleſtis thalamus: cum quo arctam amicitiam & continuatam conſuetudinem habere poſſis, triplici nomine & titulo prædictis filiationis, deſponſationis, & quod illum habeas tecum? Hoc (ait S. Chryſoſt.) ſignificare annulũ filio prodigo datum: qui eſt ſignũ deſponſationis, arrhæ nuptiarum, pignusque amiciffimæ conſuetudinis. Quod totum facit Spiritus S. dulci ſuiſſiſſus præſentia; tribuens ſeptem ſua dona, quibus magna conuiuia Filij ſuis & ſponſis exhibet. Nam quemadmodum l *ſeptem filij Iob cum tribus ſuis ſororibus faciebant conuiuia per domos, vnusquisque in die ſuo: ita (ait S. Gregorius) ſeptem Spiritus S. dona cum tri-****

bus

bus Theologicis virtutibus eorum fororibus, quotidie exhibent iustis splendida conuiuia, vno dono inuitante reliqua; & vna virtute, ceteras: omnibus exultantibus, & eum, in quo manent, & qui feruenter ipsis vitur exhilarantibus. vno die conuiuium instruit SAPIENTIA, reficiens spiritum cognitione certa & iucunda rerum æternarum; eumque inclinans & impellens, vt magna voluptate Præcepta diuina exequatur: Alio die conuiuium exhibet donum PIETATIS, excitans teneros valde affectus, dulcesque lacrymas deuotionis erga Deum, & commiserationis ad proximos: Et in eundem modum præparant sua conuiuia Charitas, Obedientia, Patientia, ceteraque virtutes, singula in die suo, ceteras ad suas actiones suauiter exercendas deducendo. Sed quis vnicique certum diem designat? quis virtutes aduocat, vt hæc instruant conuiuia? Hoc ipsemet Spiritus sanctus diuina sua inspiratione facit: ad ipsum enim spectat, dulces huiusmodi affectus excitare, ad animas Sponsas suas recreandas: vt in domo eius in gaudium & letitiam inueniatur; gratiarum actio, & vox laudis sonet in ea. Hoc ipsum multò magis efficere solet, cum intrat in animum recens iustificatam, quemadmodum solet solenniùs excipi Princeps in ciuitate, cum eius possessionem primùm ingreditur accepturus. Hoc est supremum donum, quo Sapientia diuina inuitat, vocatque peccatores ad pœnitentiam, dicens: *Conuertimini ad correptionem meam: et proferam vobis spiritum meum.* O Christianæ vocationis sublimitas! ô diuinæ sapientiæ liberalitas quem spiritum hunc esse existimas, qui tibi aded liberaliter offertur! hic est spiritus, qui mundum creauit, o qui ornauit caelos, viuificauit aquas, & p̄renouauit faciem terræ; suaque præsentia q̄ repleuit orbem terrarum. Hic spiritus est, qui procedit à Patre & Filio, veritatis Magister, qui r̄ suggerit omnia, quacunque Christus dixerit; & s̄ vnctio, quæ amanter docet de omnibus; est spiritus æternæ sapientiæ, de quo ipsamet loquitur: quod sit r̄ sanctus, vnicus, multiplex, subtilis, discretus, incoquinatus, certus, suauis, amans bonũ, humanus, benignus, stabilis, certus, securus, qui cū sit vnicus, est tamen multiplex in effectibus, omnem habens virtutem, & qui capiat omnes spiritus, hic est spiritus, qui mortuos viuificat. solatur tristes, excitat desides, docet u orare & p̄solare gemitibus inenarrabilibus, corda commutat affectibus stupendis: vt enim ait S. Gregorius: ab omni corde, quod replet, torporem frigoris excutit: & omne cor quod eius gratia tangitur, & mansuetudinis lenitate tranquillum, & zelo iustitiæ accensum facit. Implet namque Oitharadum puerum, & Psalmistam facit; ingreditur in pastorem, & efficit Prophetam; ingreditur in puerum, & iudicem senum facit; intrat in piscatorem, & facit prædicatorem; ingreditur in publicanum; & facit Euangelistam; implet persecutorem Christi, & gentium Doctorem facit! ô qualis est artifex iste spiritus! nulla addit-

m Isai. 51. 3.

1. Prou. 1. 23.

Iob. 26. 13.

Psal. 103.

Sapi. 1. 7.

Ioan. 14.

Ioan. 2.

Sapi. 7. 22.

Rom. 8.

Euan. 30.

Euang.

» cendum mora agitur in omne quod voluerit. Mox enim ac tetigerit
 » mentem docet; solumque tetigisse, docuisse est. Nam humanam animam
 » subito vt illustrat, immutat; abnegat hoc repentè, quod erat; exhibet repen-
 » tè quod non erat.

x Ioan. 7.
37.

y Ioan. 4. 1.

lib. 1. de
spirit. S. c.
10.

Lib. 15. Mo-
rali. c. 10.

DE NIQVE ad hunc spiritum suscipiendum inuitat Christus Dominus
 Noster omnes peccatores, sitientes & indigentes aqua viua gratiæ ipsius,
 & eius fonte, dicēs: *x si quis sitit, veniat ad me, & bibat. de ventre eius fluent flu-
 mina aqua viua. Quæ sunt hæc flumina ex anima proditura? & quis fons, ex
 quo illa intra animam oriuntur? quod si aliunde influent, quia illa ex se ta-
 lia flumina non habet, vnde venient, nisi è cælo per ipsius Domini voca-
 tionem, inuitantis nos ad bibendum ex tali aqua? y qui biberit (inquit) ex a-
 qua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum: sed aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo
 fons aqua saluentis in vitam æternam.* Hic fons (vt explicat S. Ambrosius) est
 Spiritus Sanctus, qui influit continuè conferuatque viua gratiæ aquam; &
 inclinatur ad producenda opera, vitæ æternæ meritoria: vt aqua, quæ descen-
 dit è cælo ascendat in cælum, & origini coniungatur, ex qua profluxit. quod
 si iustus sibi ipsi non desit, nunquam deficiet hic fluxus ex parte Spiritus S.
 qui in ipso habitat. Vt autem appareat, quàm sit hic fluxus copiosus, cum vo-
 cauit CHRISTVS Dominus *flumina aqua viua*: inlinuans (vt S. Grego-
 rius aduertit) tot esse eius torrentes, quot sunt virtutes gratiæ, ac dona,
 quæ communicat: quorum aquæ animam lauant, & à suis immunditijs pu-
 rificant; extingunt bonorum desideriorum sitim; cupiditatum ardorem
 temperant; eamque sæcundam reddunt, vt Sanctorum operum fructum
 semper proferat. Hæc summatim de tribus præstantissimis bonis, quæ vo-
 catio diuina peccatoribus offert, quod si oculos haberes, vt eius præstan-
 tia agnosceres: sælicem te iudicares, si illam amplectereris.

CAPVT XI.

TRIA PECCATORVM GENERA CONVERTIT
*mirabiliter Vocatio diuina, reparans vitam charitatis, aut
 etiam spem veniæ, & ipsam fidem quando
 amittitur.*

I.

Apoc. 3. 1.
Iacob. 2.
7.

QUEMADMODVM Spiritualis gratiæ vita præcipuè consistit in tri-
 bus h Teologicis virtutibus, FIDE SPE & CHARITATE, quæ sunt
 quasi tres huius vitæ gradus: ita sunt in mundo tres gradus siue
 genera peccatorum mortuorum ob earum absentiam. Alij enim
 Fidem & Spem habent, sed Charitas deest: de quibus Christus D.
 in Apocalypsi dixit: *a quod nomen habeant, quod uiuant, & mortui sunt.* b FIDES
 enim, vt S. Iacobus ait, *si non habeat opera, mortua est in semetipsa*: quamuis in

reliquis